

Andikoatxenagusia (-a) etxebizitza

Aldaerak: Etxenagusia
Ahozkoa: Etxénaudxidxe

43° 11' 17"

2° 35' 18"

Berriz Iruditan / J.A. Ramos

"... la casería rústica titulada de Andicon a echenausia... situada en el barrio de Andicon a de la Anteiglesia de Berriz, y la que se compone de un piso y desban con sus correspondientes cuadras y habitaciones, y la que comprende una cabida total ó de area superficial de diez mil estados de labor, que están dentro de un perímetro..."
DJE, 1/ 139 or. (1863)

Andikoako bi etxe multzo nagusien artean kokatzen den baserri honen gainean dugun lehen aipu dokumentala 1825eko polizia-errol-dan aurkitzen dugu, *Andicon a Echenagusia*. Izenaren bigarren osagaiari dagokionez, aldaketa nabarmen batzuk jasotzen dira dokumentazioan, eta batzuetan "*etxenagusia*" aurkitzen dugun bitartean, besteetan "*mayor*" gisa jasotzen da: *Andicon a-mayor* (1857, BUA, Viv), *Andicon a Echenausia* (1867, JCR 2908/008) eta *Andicon a Echenausia* (1939, BUA, 37). XX. mendeko azken errol-dan, aldiz, *Echenagusi* (1967, BUA, CE) era jasotzen da. Auzotarren artean, etxe hau *Etxénaudxidxe* moduan ezagutzen da.

Berriz aldean XVII. mendean finkatutako baserri erdua da, nahiz eta sasoi desberdinetan hainbat aldaketa jasan duen. Hiru gorputzez osatutakoa da, harrizkoak izanik beheko solairuko aldamenekoak eta erdian, oso atarte zabalekoa. Horregatik, egurrezko dintelari eusteko, zutikoa dauka harrizko oinaren gainean, ia antzeman ere ez dena egiten, harlangaitzezko horma bat egin dutelako atarte erdi aprobetxatzeko. Gorengo pisua eta ganbara egurrezko egituraz burututakoak dira, itzelezko zutoinekin, eta tartekak, adreiluzkoak. Eskuma aldeko gorputza harrizkoa da dena. Beheko solairuko leiho orijinalak harlanduzkoak dira, etxearen kantalak moduan. Besteak, egurrezkoak eta enfoskatuak. Bi isuritako teilatua dauka.